

даних, а також консолідуватися на верхніх рівнях керівництва для одержання загального стану фінансово-господарської діяльності підприємства.

“Віртуоз” зберігає поточні обороти для кожного аналітичного рахунка і його обороти за кожний обліковий період, а маючи таку інформацію працівники Кримської споживспілки можуть одержати саму складну звітність про фінансовий стан підприємства у всіляких розрізах.

Отже, аналізуючи все вище зазначене, можна з впевненістю сказати, що програма “Віртуоз” є необхідною ланкою для ефективного функціонування Кримської споживспілки адже призначенням системи є відпрацьовування інформації, яка найбільш повно характеризує стан й перспективи розвитку товарних і регіональних ринків, необхідної для обґрунтування заходів по врегулюванню споживчого ринку.

Програма “Віртуоз” є необхідною складовою успішної діяльності кримської споживспілки, вона набагато спрощує ведення документації і обробку інформації.

Технічне забезпечення системи представляє собою комплекс технічних засобів, котрі дозволяють здійснювати збір, обробку, зберігання й передачу інформації, а також реалізовувати алгоритми підготовки й обґрунтування управлінських рішень.

Ефект від функціонування системи досягається через своєчасне отримання підприємствами й організаціями торгівлі та споживчої кооперації інформації про стан й перспективи розвитку ринку, а це сприяє покращенню обґрунтованості й ефективності рішень, що приймаються.

Джерела та література

1. Вовчак І.С. Інформаційні системи та комп'ютерні технології в менеджменті. Навч.посіб. – Т.: Картбланш, 2001. – 354 с.
2. Зайченко Ю.П. Основи проектування інтелектуальних систем. Навчальний посібник. – К.: Слово, 2004. – 352 с.
3. Маслов В.П. Інформаційні системи і технології в економіці. Навчальний посібник.– К.: Слово, 2005. – 264 с.
4. Мариничев Ю.М. Основы организации управления и информационного обеспечения потребкооперации. – М., 2001. – 250 с.

Тарасенко О.М.

ПОБУДОВА СТРУКТУРИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Перетворення, які відбуваються в економіці України, вимагають від підприємств пошуку нових підходів до управління, що дозволяють ефективно функціонувати в динамічному зовнішньому середовищі. Центральне місце в управлінні підприємством належить організаційному забезпеченню – воно формує та регулює відносини об'єктів з внутрішньою та зовнішньою середою, забезпечує розміщення і використання ресурсів, зв'язаність, інтеграцію економічних та соціальних процесів. Тому проблема побудови структури організаційного забезпечення для нових підприємств або вдосконалення для функціонуючих зараз є актуальною.

Питання організації ефективної діяльності підприємств вивчено багатьма зарубіжними і вітчизняними вченими-економістами, серед яких Барінов В.А., Віханський О.С., Гібсон Дж.Л., Дафт Р.Л., Іванов Ю.Б., Мільнер Б.З., Мінцберг Г., Назарова Г.В., Смірнов Е.А., Тренев Н.Н., Фатхутдінов Р.А.

Аналіз наукової літератури показує, що питання організаційного забезпечення ефективного функціонування підприємства вивчено лише частково, що увага авторів зосереджується лише на окремих об'єктах організаційного забезпечення. Як такі об'єкти розглядаються організація виробничих процесів, розробка і реалізація науково-технічних програм, підготовка і освоєння нової техніки, реалізація бізнес-планів і т. п. В той же час організаційне забезпечення ефективної діяльності підприємства є набагато складнішим, ніж окремі вказані об'єкти. Крім цього, окремі аспекти проблеми організації діяльності підприємства, такі як створення нового або вдосконалення існуючого комплексу організаційного забезпечення ефективного функціонування підприємства на думку автора досліджено недостатньо повно.

Ціллю статті є розкриття сутності організаційного забезпечення ефективного функціонування підприємства, виявлення його основних напрямків та розробка структури організаційного забезпечення для підприємства.

Сучасне підприємство є багатофакторною соціально-економічною системою, в якій здійснюється виробнича, фінансова, маркетингова, інформаційна й інші види діяльності. Організаційна діяльність синтезує всі ці види діяльності в системах і часто такі системи називають організованими, а управління в них – організаційним [1, с. 204].

На думку автора, організаційне забезпечення ефективності діяльності підприємства – це сукупність процесів і дій, що включає способи, прийоми, методи, форми, засоби, шляхи упорядкування діяльності підприємства, які створюють умови для досягнення цілей функціонування та підвищення ефективності. Процес організаційного забезпечення є центральною ланкою функції управління, і його результатом є створення передумов для найбільш ефективного забезпечення досягнення потрібного результату.

Організаційне забезпечення на підприємстві реалізується за допомогою сукупності процесів (дій, функцій), а також структури, яка закріплює ці процеси в діяльності підприємства.

**ПОБУДОВА СТРУКТУРИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА**

Коло питань, яке охоплює організаційне забезпечення, є досить широким і стосується насамперед визначення раціональної структури управління, а також видів діяльності та завдань, які потрібно розв'язати для досягнення цілей підприємств, координації діяльності учасників спільної праці, організації розробки, прийняття й реалізації управлінських рішень, підбору, розстановки й використання кадрів, регламентації та раціоналізації праці персоналу й ін.

Організаційний процес на підприємстві є постійним і складним. Він включає визначення цілей, задач і планів підприємства в цілому і конкретно для кожної його функціональної підсистеми; розміщення ресурсів, що дозволяє реалізувати поставлені цілі; оцінку результатів реалізації організаційного забезпечення на підприємстві.

Не применшуючи значення окремих напрямків організаційного забезпечення, автор вважає потрібним виділити основні з них. На нашу думку, ними є такі: удосконалення організаційних структур управління, побудова методики комплексної оцінки ефективності діяльності підприємств, розробка стратегії їх розвитку [2, с. 85-86]. Основні напрямки організаційного забезпечення сформульовано нами відповідно до протікання процесу організаційного забезпечення на підприємстві (рис. 1).

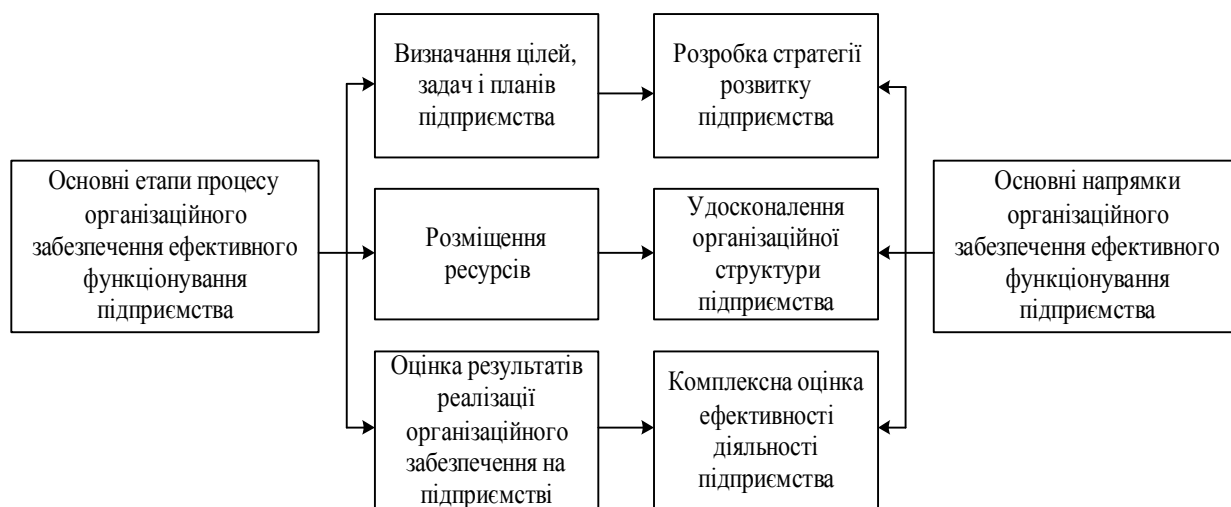

Рис. 1. Формування основних напрямків організаційного забезпечення відповідно до його процесу

Методичну основу організаційного забезпечення ефективного функціонування підприємства складають основні принципи та методики, що використовуються для організації управління, а саме: теорія організаційного управління, теорія і практика організації виробництва, організація операційних процесів, їх моделювання, організаційне проектування, організаційний розвиток, організація освоєння інновацій, проектний менеджмент, реалізація стратегічних напрямків розвитку та ін. При цьому сама теорія і практика організаційної діяльності формуються і розвиваються під впливом таких наукових дисциплін як теорія організації, теорія систем, кібернетика, синергетика, що складають теоретичну базу сучасного менеджменту, й ряду інших.

На погляд автора, організаційне забезпечення на підприємствах треба формувати з урахуванням принципів системності, відповідності, комплексності, регламентації, спеціалізації, безперервності розвитку й економічності. Кожний з цих принципів має цілком певне самостійне значення, в той же час вони доповнюють один одного, розкриваючи той або інший підхід до організації праці, виробництва та управління. Тому найбільша дієвість вказаних принципів досягається при їх сукупному використанні.

Реалізація організаційного забезпечення на підприємстві відбувається через адміністративно-організаційне і оперативне управління. Адміністративно-організаційне управління передбачає визначення структури підприємства, встановлення взаємозв'язків і розподіл функцій між його підрозділами, надання прав працівникам апарату управління і встановлення їх відповідальності. Оперативне управління тісно пов'язане з поточним плануванням і забезпечує функціонування підприємства відповідно до затвердженого плану. Воно полягає в періодичному або безперервному порівнянні фактично одержаних результатів з наміченими планом результатами і подальшому їх коригуванню.

Ефективність організаційного забезпечення істотно залежить від організаційної форми, що застосовується для даного процесу. Нині на підприємствах функції організаційного забезпечення виконуються окремими відділами, службами в структурі управління підприємством: планово-економічним відділом, відділом організації праці й заробітної плати, фінансовим відділом та ін. Практика господарювання вітчизняних підприємств показує відсутність централізованого органа, що відповідає за єдину методологію, планування та здійснення заходів з організаційного забезпечення.

Ефективна організація діяльності підприємства вимагає знайти таку форму організації робіт з організаційного забезпечення ефективного функціонування підприємства (відділ, службу, відповідальну особу), що

дозволить вирішувати складні завдання, які пов'язані з удосконаленням його господарського механізму. Такою формою може бути координаційний орган з організаційного забезпечення ефективного функціонування підприємства (рис. 2).

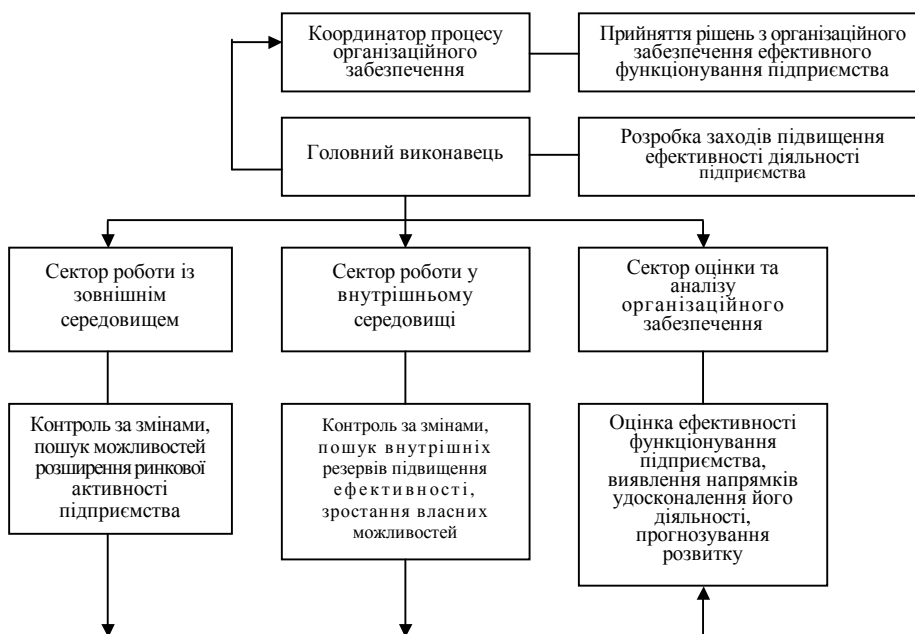

Рис. 2. Узагальнена організаційна структура координаційного органу з організаційного забезпечення ефективного функціонування підприємства

Структура організаційного забезпечення визначається специфікою конкретного підприємства: масштабом його діяльності, обсягом капіталу та інвестицій, ступенем стратегічної орієнтованості, організаційною структурою. В залежності від цих факторів функції з організаційного забезпечення можуть бути розподілені між управлінським персоналом підприємства.

Так, відповідно до структури, наведеної на рис. 2, функції з організаційного забезпечення на підприємстві можуть розподілятися так:

- координатор процесу організаційного забезпечення – заступник директора з економіки;
- головний виконавець – начальник планово-економічного відділу;
- сектор роботи із зовнішнім середовищем – відділ маркетингу та збуту;
- сектор роботи з внутрішнім середовищем – фінансовий відділ;
- сектор оцінки та аналізу процесу організаційного забезпечення – планово-економічний відділ.

Таким чином, наявність єдиного організаційного органу припускає закріплення різних завдань організаційного забезпечення за окремими компетентними службами підприємства, тому що кожен з підрозділів у визначеній мірі здійснює розробку елементів організаційного забезпечення відповідно функціональній спрямованості. У Положенні про структурні підрозділи цих служб повинні бути чітко обговорені їхні задачі, посадові інструкції, штатний розклад та ін.

Додатково, при виникненні необхідності, можуть залучатися компетентні особи для консультацій з окремих проблем організаційного забезпечення, персонал підприємства може відвідувати короткострокові курси з підготовки й підвищення кваліфікації фахівців.

Координаційний орган доцільно розглядати як цілісний об'єкт управління, а виконуваним ним функції – як сукупність усіх видів діяльності, необхідних для досягнення цілей підприємства. При цьому доцільно зосереджувати увагу не стільки на окремих секторах даного органу, скільки на їхньому взаємозв'язку і взаємодії, на підпорядкуванні інтересам усього підприємства.

Розроблені рекомендації зі створення структури організаційного забезпечення базуються на пропозиціях робіт [3, 4], які торкаються проблем організаційного забезпечення оцінки та діагностики конкурентоспроможності підприємства, а також його стратегічного вибору. На думку автора, організаційне забезпечення ефективного функціонування підприємства інтегрує в собі зазначені проблеми, і вони є окремими напрямками підвищення ефективності господарювання.

Також на підприємстві для здійснення функцій з організаційного забезпечення може бути спеціально створений відділ управління змінами. Структура відділу управління змінами відповідає структурі координаційного органу з організаційного забезпечення, представленої на рис. 2. У цій структурі координатором процесу організаційного забезпечення виступає заступник директора з економіки, головним виконавцем є начальник відділу.

Створення та функціонування підрозділу управління змінами на підприємстві повинне регламентуватися Положенням про відділ управління змінами, а також Посадовими інструкціями його керівника та виконавців.

**ПОБУДОВА СТРУКТУРИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА**

Метою діяльності відділу є формування та створення організаційних умов для реалізації стратегій функціонування підприємства для досягнення цілей підприємства та підвищення ефективності. Завданнями цього органу є здійснення діяльності з адміністративно-організаційного і оперативного управління, акумулювання інформації з проблем організаційного забезпечення, контроль за змінами ззовні та всередині організації, оцінка та аналіз процесу організаційного забезпечення, розробка заходів підвищення ефективності діяльності підприємства, визначення завдань для виконавців та обмін інформацією з ними.

Цей підрозділ повинен мати відповідно підготовлений персонал, що володіє теоретичною базою з питань організаційного забезпечення та методичними способами їх рішення. У нього мають бути чітко визначені функціональні посадові обов'язки.

Таким чином система організаційного забезпечення на підприємстві може створюватися у двох централізованих формах: у формі координаційного органу, коли функція організаційного забезпечення закріплюється за окремими компетентними службами підприємства та управлінським персоналом; у вигляді спеціально створеного відділу управління змінами, в якому роль секторів роботи із зовнішнім та внутрішнім середовищем, сектору оцінки та аналізу організаційного забезпечення виконує спеціально підібраний персонал.

Проведені дослідження довели, що найбільш доцільною формою організаційного забезпечення ефективного функціонування підприємства є постійно діючий відділ управління змінами. Але централізована форма організаційного забезпечення потребує додаткових витрат. Тому підприємства, в залежності від їх фінансових можливостей, можуть сполучати та перерозподіляти функції виконавців, доповнюючи перелік посадових обов'язків управлінського персоналу всіх рівнів, або залучати сторонніх спеціалістів.

Одержані результати мають теоретичне значення. У статті розкрито сутність організаційного забезпечення ефективного функціонування підприємства, виділено його основні напрямки відповідно до процесу організаційного забезпечення. Запропоновано форми побудови структури організаційного забезпечення.

Використання рекомендацій з побудови структури організаційного забезпечення має практичне значення, оскільки дозволяє планувати, регулювати, здійснювати роботи з організації діяльності підприємства, створювати умови для реалізації стратегічних цілей підприємства і підвищення його ефективності.

Подальших досліджень з організаційного забезпечення потребує практика застосування запропонованих організаційних форм на підприємствах.

Джерела та література

1. Лафта Дж. К. Менеджмент. Учебник. – М.: ПБОЮЛ Григорян А.Ф., 2002. – 264 с.
2. Тарасенко О.Н. Основні напрямки організаційного забезпечення ефективного функціонування підприємства // Управління розвитком. – Харків: Вид. ХНЕУ. – 2006. – №3. – С. 85 – 86.
3. Загіряк Д.М. Організаційне забезпечення стратегічного вибору підприємства: Монографія. – Луганськ: Вид-во Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля, 2004. – 192 с.
4. Иванов Ю.Б. Конкурентоспособность предприятия: оценка, диагностика, стратегия. Научное издание / Колл. авторов. – Харьков: Изд. ХНЭУ, 2004. – 256 с.

Шамилева Э.Э., Кайсина А.С.**ПРИБЫЛЬНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ И СТРАТЕГИЯ ЕЁ ОБЕСПЕЧЕНИЯ**

Вопрос прибыли – один из важнейших в развитии рыночной экономики. Она является источником образования фондов развития производства предприятий в частности и общества в целом. В нём находят своё отражение все стороны хозяйственной деятельности предприятий за счёт того, что их финансово-экономическая деятельность, характеризующаяся затратами производства, сравнивается с общественно-необходимой деятельностью, определяющейся ценой товаров. Поэтому стремление к получению достаточного количества прибыли – это, по сути, стремление к совершенствованию производства, росту производительности труда в результате снижения себестоимости продукции. При этом каждый субъект предпринимательской деятельности должен определить общую философию развития, т.е. свою генеральную стратегию; должен обратить внимание не только на сферы вложения собственного капитала, но и на необходимость освоения новых рынков, возможные перспективы дальнейшего развития производства [1, с.91].

Таким образом, прибыль является объективной экономической категорией, на формирование которой влияют объективные процессы, происходящие в обществе, сфере производства и распределения внутреннего валового продукта. Кроме того, она представляет собой конечный финансовый результат деятельности любого предприятия как субъекта хозяйствования, поэтому вне зависимости от вида деятельности или сферы функционирования необходимо уделять огромное внимание вопросу формирования и дальнейшего распределения прибылей предприятий [2, с.15].

В современной отечественной и зарубежной литературе многие авторы рассматривали в своих исследованиях вопросы, касающиеся прибыльности предприятий. Однако среди экономистов ещё не сформировалось единое мнение относительно выяснения диффиниции, механизма образования и источника прибыли в условиях рыночной экономики. Как финансовый результат прибыль была рассмотрена в исследованиях Коринева В.Л., который определил её как основной результат деятельности предприятия, на величину которой огромное влияние оказывает процесс ценообразования. Автор проанализировал зависимость прибыли от